



เมื่อฉันไม่มีฉันฉันจึงเป็นศิลปะ

วุฒินกร คณา

ภาควิชาวิจิตรศิลป์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง



วิจารณ์หนังสือ

หนังสือ	เมื่อฉันไม่มีฉันฉันจึงเป็นศิลปะ
โดย	ธเนศ วงศ์ยานนาวา
สำนักพิมพ์	กรุงเทพ: สำนักพิมพ์สมมติ, 2557
ขนาด	13.3 x 20.8 ซม.
จำนวน	269 หน้า





ภาพนู้ด (nude) ดำรงสถานะของความเป็นงานศิลปะที่ถูกจ้องมองจากศิลปินชายผ่านการคำนวณทางคณิตศาสตร์ เพื่อสร้างและเปิดเผยสัดส่วนเรือนร่างของผู้หญิงที่งดงามในเชิงอุดมคติ ความงามชนิดนี้ห่างไกลออกไปจากการมองเรือนร่างผู้หญิงในสถานะที่ก่อให้เกิดอารมณ์เพศตามกรอบของศีลธรรมแบบคริสเตียน ที่มองว่าอารมณ์เพศเป็นสิ่งชั่วร้าย แต่ภาพนู้ดเป็นความงามที่ทรงคุณค่าด้วยการวิจารณ์เพื่อสร้างหลักการทางสุนทรียศาสตร์อันเป็นการประเมินผลงานศิลปะให้เกิด “รสนิยมที่ดี” ที่จะบอกกล่าวแก่สังคมสาธารณะเพื่อที่จะสร้าง “ลำดับชั้น” ว่าจะอะไรคือ “ของสูง” และ “ของต่ำ” ทำให้ภาพนู้ดกลายเป็นไปสู่ความสูงส่งในสถานะของ “แบบ” (form) สิ่งนี้อธิบายได้ว่า เรือนร่างเปลือยเปล่าของผู้หญิงที่ก่อให้เกิดอารมณ์เพศอันชั่วร้ายจะกลายเป็นของต่ำ แต่เมื่อใดก็ตามที่ถูกมองและสร้างสัดส่วนซึ่งก่อให้เกิดสุนทรียภาพก็จะกลายเป็นของสูงทันที ดังตัวอย่างประโยคที่ว่า

... ภาพนู้ด ไม่ได้แสดงให้เห็นความจริงเชิงประจักษ์ที่อยู่ตรงหน้า สุนทรียะของศิลปะประเภทนี้จึงไม่ได้เกิดเงื่อนไขเชิงวัตถุหรือเนื้อหนังมังสา ร่างกายที่ชั่วร้ายจึงถูกควบคุมจนทำให้พลังทางเพศของร่างกายหมดสิ้นไปด้วยพลังของคณิตศาสตร์ ... (หน้า 82, 83)

และประโยคที่ว่า

... ภาพผู้หญิงเปลือยโดยไม่มีอะไรมาเป็นกรอบขวางกั้นทำให้ร่างกายของผู้หญิงเปลือยก่อให้เกิดปัญหาทางศีลธรรม การสื่อความหมายของร่างกายในเชิงศีลธรรมจะเกิดขึ้นด้วยกรอบของคณิตศาสตร์และเรขาคณิต ... (หน้า 83)

เมื่อร่างกายผู้หญิงถูกสังคมควบคุมว่าจะอะไรคือความงาม และอะไรคือความเสื่อมบนพื้นที่สาธารณะ แม้แต่ในบริบทของงานศิลปะก็ยังเคร่งครัดด้วยศีลธรรมในแบบคริสเตียน นั่นหมายถึงอารมณ์ความรู้สึกทางเพศจะต้องถูกกีดกันออกจากรูปร่างที่สวยงาม สัดส่วนส่วนตามแบบอุดมคติ ที่เลยไปไกลกว่านั้น ก็คือการสร้างวัฒนธรรมการเหยียดความจริงทางเพศเช่นภาพอวัยวะเพศ ว่าเป็นสิ่งลามกอนาจาร และสิ่งที่เกี่ยวกับเรื่องและภาพอวัยวะเหล่านี้ ต้องอยู่ในพื้นที่ส่วนตัวที่ได้รับการควบคุมอย่างเข้มงวดเท่านั้น ดังข้อความนี้

... ขนที่อวัยวะเพศเป็นอาณาบริเวณที่ต้องห้าม เพศเป็นพื้นที่หวงห้าม/ลับ/ส่วนตัว เมื่อขนบนร่างกายเป็นพื้นที่ของการควบคุม ศิลปะก็จำเป็นต้องถูกควบคุมไปด้วย ดังนั้นจึงไม่เหมาะที่อวัยวะเพศหรือขนที่อวัยวะเพศจะถูกนำมาเปิดเผยในที่สาธารณะ ผลงานศิลปะหรือภาพถ่ายที่ปรากฏ “ขน” ก็แสดงว่ากำลังจะเข้าถึงอาณาเขตต้องห้ามตรงส่วนกลาง ภาพที่ปรากฏขนที่อวัยวะเพศสามารถเป็นดัชนีชี้วัดความลามกอนาจารได้ ... (หน้า 119, 122)





...งานศิลปะที่ไร้นแสดงให้ถึงถึงความเหมาะสมทางสังคมตามกรอบคิดของคริสตศาสนา นอกจากนั้นก็เป็นกรลดทอนความหมายทางเพศของอวัยวะเพศด้วย ร่างกายของผู้หญิงในงานศิลปะกรีกโบราณจนถึงกรวาด“ภาพนู้ด”ทั้งหลายจึงเป็นการทำลายความเป็นเพศของอวัยวะเพศผู้หญิง อุดมคติของร่างกายผู้หญิงที่ไร้นในสังคมกรีกโบราณ ย่อมเป็นต้นแบบที่สำคัญเฉกเช่นเดียวกับอุดมคติอื่นๆที่กรีกโบราณได้กลายเป็นเป้าหมายสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของศิลปะในสังคมพวกคริสเตียนผิวขาว ... (หน้า 132)

...“ขน” ในร่างกายที่โดดเด่นที่สุดก็คือ “นม” การโกนนมแสดงถึงหลายต่อหลายสิ่ง เช่น การปฏิเสธทางโลก สำหรับสังคมอินเดีย การควบคุมจัดระเบียบนมก็ไม่ได้อยู่แค่การโกน แต่ถูกควบคุมด้วยรูปแบบอื่นๆ เช่น หวีหรือมัดให้เรียบร้อย หญิงคนไหนไม่มัดนม ปล่อยให้รุ้งรัง ย่อมแสดงให้ถึงถึงชีวิตที่ไร้ระเบียบแบบแผน ซึ่งก็ย่อมรวมไปถึงเรื่องของเพศด้วย เส้นผมจึงเป็นอะไรที่ต้องปิดบัง การเปิดผมให้เห็นเป็นการแสดงความไม่สำรวม และควบคุมความต้องการทางเพศไม่ได้ ผู้หญิงจึงจำเป็นต้องโพกผ้าเช่น แม้ขีในคริสต์ศาสนา ในส่วนของการโกนขนก็มีลักษณะที่ไม่แตกต่างกันนัก สัญลักษณ์ของการโกนขนก็แปรผันไปตามแต่ละสังคม ในบางสังคมเช่น อังกฤษ ก่อนศตวรรษที่ 20 การโกนขนที่อวัยวะเพศแสดงให้เห็นถึงความเร่าร้อนของผู้หญิง เพราะเป็นสิ่งที่นิยมปฏิบัติกันในทุกโสเภณี แต่ในระดับประวัติศาสตร์ การโกนขนที่อวัยวะเพศนิยมปฏิบัติกันมาตั้งแต่ยุคโบราณซึ่งเป็นเรื่องของกรรักษาความสะอาด ในดินแดนแถบเอเชียถือเป็นสิ่งจำเป็นก่อนการประกอบพิธีทางศาสนา ขณะที่สังคมกรีกโบราณและอียิปต์โบราณต่างก็ถือว่า การโกนขนที่อวัยวะเพศเป็นการแสดงสถานะทางสังคมที่สูงกว่า ... (หน้า 122, 127, 128)

...“ขน”และ“นม”บนร่างกายจึงเป็นธรรมชาติที่ไม่เป็นธรรมชาติไปในเวลาเดียวกัน การควบคุม “นม” และ “ขน”จึงเป็นอะไรที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ และเท่ากับเป็นการควบคุมร่างกาย “ขน” และ “นม” จึงต้องถูกกำกับด้วยการจัดระเบียบทางวัฒนธรรม เพราะถ้าไม่อยู่ตำแหน่งแห่งที่ของมันแล้ว “ขน” และ “นม” ก็จะเป็นสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา ... (หน้า 127, 128)

... ในศตวรรษที่ 18 การไม่มีขนแสดงให้ถึงสภาวะแห่งจริยธรรมทางเพศ ดังนั้นการมีขนที่อวัยวะเพศจึงเป็นการแสดงให้ถึงถึงสิ่งที่ชั่วร้ายของเพศ พื้นที่ของศิลปะจึงเป็นพื้นที่ของผู้หญิงที่ต้องไม่มีขนที่อวัยวะเพศ แต่ถ้าเมื่อใดผู้หญิงมีขน ขนที่อวัยวะเพศของผู้หญิงปรากฏในที่สาธารณะก็จะทำให้งานศิลปะกลายเป็นภาพโป๊ (pomography) อันเป็นสิ่งที่ชั่วช้าและจะทำลายศีลธรรมอันดีงามของสังคม “สุนทรียะแห่งศิลปะนู้ด” จึงเป็นกลไกสำหรับการควบคุม สุนทรียะหรือความงามจึงเป็นกลไกทางอำนาจที่สำคัญ อวัยวะเพศจะแสดงให้เห็นได้ภายใต้เงื่อนไขของการควบคุมที่เกิดจากสุนทรียะเท่านั้น ... (หน้า 169)





. . . สุนทรียะแบบไร้ชนที่อวัยวะเพศ เป็นมาตรฐานสำคัญสำหรับวงการศิลปะ จารีตของศิลปะไร้ชนทรงอิทธิพลต่อการนำเสนอผลงานศิลปะในหลายๆที่ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วถึงความสำคัญของเส้นว่าเส้นโค้ง ว่าเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงความงาม ดังนั้นเนินอวัยวะเพศของผู้หญิงจึงถูกประเมินจาก ความโหนกนูนของเส้น มากกว่าความยุ่งเหยิงหรืออะไรที่ดูกรุงรัง การประเมินคุณค่าเชิงสุนทรียะของเนินที่อวัยวะเพศหญิงปรากฏให้เห็นได้จากข้อเสนอของ เดอเนิ ดีเดอโรต์ (Denis Diderot : 1713-1784) นักปรัชญาและนักวิจารณ์ศิลปะในสมัยศตวรรษที่ 18 ขาวฟรังเศสยุคภูมิธรรม (Enlightenment) ที่เน้นไปที่เนินอวัยวะเพศหญิงในฐานะที่แสดง เส้น เป็นประเด็นสำคัญเชิงสุนทรียะ . . . (หน้า 164, 165)

หนังสือ “เมื่อฉันไม่มีชน ฉันจึงเป็นศิลปะ” ของ ธเนศ วงศ์ยานนาวา คือการสำรวจตรวจตราไปถึงงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับการใช้ร่างกายเปลือยเปล่าเพื่อสื่อสารถึงบริบทต่างๆ ของความเป็นเพศ ทั้งในความหมายของภาพนูนที่นำเสนอความงามของรูปทรงและสัดส่วนผ่านสุนทรียะที่ปรากฏมาตั้งแต่สมัยกรีกโรมัน จนมาถึงยุคคริสเตียนครองโลกที่แยกเรือนร่างเปลือยออกจากอวัยวะเพศ ทั้งเพื่อยกระดับให้งานเปลือยเป็นงานศิลปะที่สูงส่ง และเหยียดอวัยวะเพศให้กลายเป็นสิ่งชั่วร้าย ผลพวงของทัศนคติแบบนี้ได้ส่งต่อมาสู่ยุคสมัยใหม่ เมื่อเทคโนโลยี/วิทยาศาสตร์/อุตสาหกรรมและวิธีคิดแบบเหตุผลนิยมได้เข้ามาจัดระเบียบสังคมของมนุษย์มากขึ้น รวมถึงการวิจารณ์งานศิลปะที่สรรหาหลักเกณฑ์ในการประเมินคุณค่า ได้ตอกย้ำถึงลำดับชั้นและการแยกชิ้นส่วนของภาพเปลือยเพื่ออธิบายว่า สิ่งใดเป็นงานศิลปะที่งดงามและสิ่งใดคือความลามกอนาจาร ดังตัวอย่างข้อความจากหนังสือที่ว่า

. . . การประเมินและแสดงทัศนะเชิงคุณค่าทางศิลปะอย่างเป็นทางการหรือเป็นอาชีพ เป็นกลไกสำคัญของการจัดระเบียบทางสังคม การวิจารณ์ศิลปะจึงเป็นผลพวงของการจัดระเบียบทางการเมืองและสังคมของศตวรรษที่ 19 สถานะของนักวิจารณ์เกิดขึ้นในปลายศตวรรษที่ 18 และต้นศตวรรษที่ 19 แต่นี้ก็เป็นมุมมองจากภายนอกมากกว่าจะถือว่าเป็นตัวแทนของวงการศิลปะเอง นักวิจารณ์ศิลปะทำหน้าที่แสดงออกถึงการตัดสินของสาธารณะมากกว่านักวิจารณ์ศิลปะมืออาชีพ เพราะอะไรก็ตามที่ถือว่าเป็น รสนิยมที่ดี ก็ต้องแสดงออกให้เห็นคุณค่าและความดีงามของสังคมโดยรวม . . . (หน้า 34) และอีกตัวอย่างหนึ่งที่อธิบายถึง สุนทรียะในฐานะกลไกการควบคุม

. . . ในทางศิลปะ แนวทางของสุนทรียะเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมการแสดง การกระทำ และผลงานศิลปะที่เกี่ยวข้องกับสาธารณะโดยตรง สุนทรียะเป็นกลไกของการควบคุมของรัฐ เช่น เยอรมนีภายใต้การดำเนินงานของรัฐที่เกิดจากความหวาดวิตกที่มีต่อการเสื่อมของศาสนจักรของพวกอภิสัทธาทั้งหลาย จนทำให้ชนชั้นสูงหันมาให้ความสนใจที่จะจัด





ระเบียบควบคุมวิถีชีวิตและการปฏิบัติตัวของคนธรรมดาให้เป็นไปในทิศทางที่รัฐต้องการ กรอบคิดสุนทรียะของเยอรมันจึงเป็นกรอบความคิดแบบขนานที่เน้นถึงบทบาทในการ ชี้นำที่จะกำหนดว่า สุนทรียะ คืออะไร กล่าวอีกอย่างคือ การจัดระเบียบ วรรณะ ว่าการ กระทำที่ก่อให้เกิดผลงานแบบใดเป็นสิ่งที่ถูกต้อง กรอบคิดแบบเยอรมันจึงมีลักษณะการ ทำงานแบบ บนลงล่าง และดำเนินไปตามเส้นทางของ Rationalist (เหตุผลนิยม) ที่พิจารณา ศิลปะในฐานะการประดิษฐ์หรือเป็นการค้นพบความจริง เพราะการสร้าง กับ ความรู้ มีความ สัมพันธ์อย่างใกล้ชิด กรอบความคิดของการสร้างดำเนินไปในทิศทางเดียวกับการสร้างโลก ของพระเจ้าด้วยที่ทุกอย่างจะต้องมีความสมบูรณ์ สุนทรียะเกิดจากความสมบูรณ์ ความงาม เป็นเรื่องความสมบูรณ์ที่มีเอกภาพ สมดุล แม้ว่าจะมีความแตกต่าง ก็ยังมีความเหมือนดำรง อยู่ พระเจ้ายังคงสถิตอยู่ทุกหนแห่ง . . . (หน้า 24, 25)

. . . ขณะที่กรอบคิดสุนทรียะแบบอังกฤษ ถูกควบคุมผ่านกลไกของ ความงาม และ รสนิยม สำหรับเรื่อง รสนิยม นับเป็นผลงานของฝรั่งเศสในศตวรรษที่ 17 รวมถึงกรอบคิดของนักปรัชญา นักบวชคนสำคัญชาวสเปน บัลตาซาร์ กราเซียน (Baltasar Gracian: 1601-1658) เช่นกัน แต่สุนทรียะของกราเซียนเป็นเรื่อง ชอบ ไม่ชอบ สำหรับรสนิยมแบบสเปน เป็นเรื่อง การฝึกฝนเพื่อสร้างรสนิยม ขณะที่ของฝรั่งเศสกลับเป็นเรื่องของความรู้สึกและสัญชาตญาณ ดังนั้นจึงไม่อยู่ในกรอบของ Rationality . . . (หน้า 25)

รสนิยมและสุนทรียะที่ดีในบริบทของหนังสือเล่มนี้มุ่งหมายถึง เส้นโค้ง เส้นเว้าของภาพเปลือย และอวัยวะเพศที่ไร้นขน หรือถูกปิดบัง และรสนิยมที่ไม่ดีคือการเปิดให้เห็นเส้นขนบนอวัยวะ เพศ อย่างไรก็ตาม หนังสือเล่มนี้ยังสำรวจไปถึงความเชื่อมโยงของทัศนคติที่มีต่อเพศและ อวัยวะเพศ และการปกปิดกับเปิดเผย ที่ปนเปกันมาหลากหลายบริบท ทั้งแง่มุมจากความเชื่อ ในศาสนา วิทยาศาสตร์ ปรัชญา รัฐบาล ทฤษฎีทางจิตวิเคราะห์ซึ่งไม่ได้จำเพาะเจาะจง เฉพาะเพศผู้หญิง แต่เลยไปถึงผู้ชาย รวมไปถึงวัฒนธรรมและศิลปะชนิดอื่นๆ ในสังคมที่พูด ถึงเรื่องนี้ทั้งภาพยนตร์ วรรณกรรม ฯลฯ และปะติดปะต่อ เชื่อมไปถึงที่มาของวาทกรรมแห่ง เรื่องเพศ ที่ผูกโยงกับธรรมชาติกับการสร้างวัฒนธรรมของมนุษย์

ธเนศ วงศ์ยานนาวา มีความสามารถในการเชื่อมโยงบริบททางประวัติศาสตร์ที่เปิดเผยให้เห็น ถึงที่มาที่ไปของความเชื่อในวาทกรรมต่างๆ ตั้งแต่ค่านิยมยุคกรีกโรมันที่มองเรือนร่างของ ผู้ชายและผู้หญิงในฐานะอุดมคติของมนุษย์ผ่านงานศิลปะ ซึ่งสัมพันธ์กันกับทัศนคติและ รสนิยมทางเพศของคนยุคนั้น ล่วงเข้าสู่ยุคทองของคริสเตียนที่ทำให้เรื่องเพศเป็นข้อกำหนด และข้อห้ามจากพระเจ้า ซึ่งกลายมาเป็นความเชื่อที่ศักดิ์สิทธิ์จนถึงยุคนี้ โดยมีสภาวะแห่งความ เป็นสมัยใหม่ ที่เขย่าความเป็นคริสต์ด้วยองค์ความรู้ที่เต็มไปด้วยเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ ช่วย





ทำให้เรื่องเพศ และอวัยวะเพศ มีสถานะทางสังคมที่ชัดเจน ซึ่งหมายความว่า เรื่องที่ดูเหมือนจะเป็นธรรมชาติของมนุษย์ที่สุดก็สามารถที่จะกลายเป็นเรื่องที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ภายใต้การจัดระเบียบทางสังคมทั้งจากศาสนา และรัฐ จนกลายเป็นความเชื่อ ค่านิยม รสนิยม วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ฝังลึกลงไประดับจิตใต้สำนึกจนพอกพูนกลบเกลื่อนขึ้นมาถึงความรู้สึกนึกคิดอันเป็นปกติในชีวิตประจำวันจนชาชิน

ในงานเขียนเล่มนี้ได้ใช้เทคนิคของการปกปิดสิ่งที่พอกพูนกลบเกลื่อนเหล่านี้ออกทีละชั้น ทั้งในเรื่องเพศ และสุนทรียะศาสตร์จากงานศิลปะ ด้วยกระบวนการตัดสลับไป-มา ของหลายบริบท เช่น ถ้าจะพูดถึงเรื่องๆหนึ่ง อาจแยกย่อยจากตัวอย่างหนึ่งไปสู่ประเด็นหนึ่ง และออกไปสู่อีกประเด็นหรืออีกตัวอย่าง อย่างรวดเร็ว ทำให้ขยายผลเรื่องๆนั้นขึ้นมาได้ ในหลายมิติ มุมมอง ซึ่งการเชื่อมโยงประเด็นหรือตัวอย่างที่หลากหลายทำให้เรามองเห็นบริบทของเรื่องๆนั้นได้อย่างครอบคลุม และเข้าใจมากขึ้น สิ่งนี้คือความสามารถเฉพาะตัวของ ธเนศ วงศ์ยานนาวา ด้วยความที่เขาเข้าใจในทุกๆ มิติของงานศิลปะหลายแขนง รวมไปถึง ประวัติศาสตร์ ปรัชญา ที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์และสังคม เหล่านี้ ทำให้เกิดกลไกในการเชื่อมโยงที่นำมหัสจรรย์ดังตัวอย่างที่พูดถึงหนังสือโรติคอย่าง *In the Realm of the Senses* (1976) ที่เชื่อมโยงไปสู่ประเด็นคำถามของ นักปรัชญาอย่าง อิมมานูเอล ค้านท์ (1724-1804) โดยที่ก่อนหน้านี้จะเข้าสู่การพูดถึงหนังสือนี้ ได้มีการพูดถึงกรอบคิดของเฟมินิสม์ที่พูดถึงพลังของอีโรติก และยกตัวอย่างนักคิดเฟมินิสม์ 3-4 คน ในศตวรรษที่ 20 ทั้งนี้เราจะเห็นได้ว่า การเชื่อมทั้งหมดเกิดมาจากการอธิบายถึงสถานะของความเป็น “อีโรติก” นั่นเอง

นอกจากนี้ การวิเคราะห์งานศิลปะด้วยความเข้าใจหลักเกณฑ์ทางสุนทรียะศาสตร์ของงานแต่ละยุค แต่ละประเภท แต่ละแนวคิดอย่างถ่องแท้ ทำให้หนังสือเล่มนี้แสดงถึงการอ่านภาษาของงานศิลปะอย่างเข้าใจโครงสร้างของการสื่อสาร ผลงานตัวอย่างที่ถูกหยิบยก ทำให้เห็นถึงความเกี่ยวพันในประเด็นหลักของหนังสือเล่มนี้ ที่ขยายออกไปกระทบกับบริบทอื่นๆ เช่น ประเด็นเรื่องการจ้องมองงานศิลปะในแง่วัตถุ ที่ทำให้สิ่งที่ถูกมอง ที่แม้จะเป็นมนุษย์ก็เปรียบเสมือนวัตถุที่หยุดนิ่ง แต่เต็มไปด้วยสุนทรียะ เลยไปถึงการใช้ทฤษฎีอื่นๆ ประกอบการสืบค้น ทั้งกรอบจิตวิทยา เฟมินิสม์ ปรัชญา ตำนานเรื่องเล่าจากประวัติศาสตร์ ในการตีความงานศิลปะ เรื่องเพศที่หมิ่นเหม่ต่อศีลธรรม

จุดเด่นของหนังสือเล่มนี้จึงทำให้เห็นเครือข่ายที่หลากหลายในการให้ความหมายกับงานศิลปะที่เกี่ยวกับเรื่องเพศ ซึ่งเฝือกสมาที่ภาพผู้หญิง ความสนุกอยู่ที่มุมมองที่เฉียบแหลม ในการ “อ่าน” ภาพและเข้าใจมิติทางสังคมวัฒนธรรมอย่างลึกซึ้ง ดังตัวอย่างมุมมองที่น่าสนใจมากเช่น





... ภาพตัวแทนที่น่าเสนอเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงบนโลก เป็นเพียงสิ่งที่อยู่ในอุดมคติ (idea) สำหรับศิลปะ นี่เป็นความพยายามทำให้สิ่งที่ไม่สมบูรณ์กลายเป็นสิ่งที่สมบูรณ์ และไม่ว่าจะเป็นศิลปะหรือภาพไประดับ x ก็ตาม ต่างก็เห็นได้ว่าเป็นสิ่งที่ไม่ได้เกิดขึ้นจริงๆ ทั้งนี้อย่างน้อยที่สุด ประสบการณ์จริงของคนดูภาพยนตร์ระดับ x ก็ไม่ได้มีโอกาสร่วมเพศที่สมบูรณ์แบบนั้น ภาพยนตร์ระดับ x จึงเป็นโลกของความสมบูรณ์แบบ

การร่วมเพศกับสุดยอดผู้หญิงหรือผู้ชายในโลกนี้จึงเป็นความฝันเพื่องที่อยู่ในภาพยนตร์โลดตั้งแต่ฮอลลีวูดไปจนถึงภาพยนตร์ระดับ x เพราะในพื้นที่เหล่านี้ทุกอย่างดูสมบูรณ์แบบไปหมด ในการเป็นดารา จะหาหุ่นประเภทอ้วนกลม หน้าเหลี่ยม อวัยวะเพศไม่แข็งตัว หรือเน่าเฟะ ย่อมเป็นสิ่งที่หาไม่ได้ ทั้งหมดนี้โดยส่วนใหญ่คือการฝันเพื่องที่มิได้ตรงกับชีวิตจริง ในทำนองเดียวกัน ชีวิตจริงในทางโลกก็มิได้สมบูรณ์ตามภาพตัวแทนที่ดำเนินไปตามกรอบศาสนาหรือกรอบของภาพยนตร์ระดับ x แต่อย่างใด

ในแง่หนึ่งแล้ว เป้าหมายของภาพนิ่งที่ถือว่าเป็นผลงานศิลปะก็ดูจะไม่แตกต่างไปจากภาพไประดับ x เพราะทั้งหมดต่างไม่ได้อยู่ในมาตรฐานของความเป็นจริงในโลกด้วยกันทั้งคู่ แต่อยู่ในโลกแห่งความสมบูรณ์แบบตามแบบ (form) ว่าไปแล้ว ภาพศิลปะนิ่งก็กลับเห็นห่างไปจากโลกแห่งความเป็นจริงมากยิ่งขึ้นเสียอีก เพราะในอาณาจักรของพระเจ้า จะดำรงอยู่ได้ก็ต่อเมื่อผู้ชมดำรงอยู่ในกรอบวิถีคิดและศรัทธาในศาสนานั้นๆ เป็นอย่างน้อย การเข้าถึงร่างกายแบบอดัมและอีฟในสวนอีเดนจึงเป็นเพียงแค่จินตนาการที่เป็นไปได้ในกรอบศาสนาหนึ่งเท่านั้น หรือถ้าจะพิจารณาภายในกรอบของสุนทรียะก็ย่อมจะต้องเป็นกรอบสุนทรียะอันเดียวกัน ในขณะที่ความฝันเพื่องของเพศที่ปรากฏอยู่บนภาพระดับ x ทั้งหลายสามารถที่จะให้ความสากลได้มากกว่า เพราะเป็นเรื่องราวของกิเลสและการดำรงอยู่ในโลกของมนุษย์ทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นในกรอบคิดของการมีปฐมบาป (original sin) หรือจะเป็นไปตามกรรมที่เวียนว่ายอยู่ในการเกิด แก่ เจ็บ ตาย หรือแม้กระทั่งสุนทรียะที่แตกต่างกัน ... (หน้า 218, 219)

ของสูง กับ ของต่ำ สร้างโลกแห่งภาพแทนที่พาผู้ชมออกไปจากความเป็นจริง จะไปสู่ความอึดอัดงมงายของรูปทรง หรือการบรรลุถึงความฝันในทางเพศ และไม่ว่าจะทำให้ตระหนักถึงศรัทธาต่อศาสนา หรือปลง และเข้าใจในวิถีชีวิตมนุษย์ปกติ ภาพนิ่งและหนังโป๊ สามารถบรรจุสิ่งประกอบสร้างเหล่านี้ได้อย่างน่าอัศจรรย์ หนังสือ “เมื่อฉันไม่มีเขา ฉันจึงเป็นศิลปะ” ของ ธเนศ วงศ์ยานนาวา จึงเหมาะสำหรับคนที่สนใจศิลปะ เพื่อจะเปิดมุมมองใหม่ๆ ที่คาดไม่ถึงเกี่ยวกับเส้นแบ่งระหว่างภาพนิ่ง กับภาพลามก รวมไปถึงคนทั่วไปที่อาจจะทำให้มองเรื่องเพศและอวัยวะเพศได้อย่างเข้าใจในสถานภาพของสิ่งที่ธรรมชาติมอบให้มนุษย์มาตั้งแต่เกิดนี้มากยิ่งขึ้น

